

Mé
erbovní
MILAN OHNISKO zvíře
je
strom

MILAN OHNISKO

Mé

erbovní

zvíře

je
strom

Druhé město, Brno 2015

© Milan Ohnisko, 2015

Collage © Michal Wernisch, 2015

© Druhé město — Martin Reiner, 2015

ISBN 978-80-7227-361-4 (Tištěná kniha)

ISBN 978-80-7227-841-1 (Elektronická kniha)

*Jen ten, kdo se dovede trápit pro tuto vadu,
může se od ní oprostit.*

Tao te ťing

Výš nedohlédnu

Děkuji vám
já nebudu sedět
řekla a sedla si

Tak tedy sedí vedle mne
a jedním okem
(tak abych neviděl
že se dívá)
sleduje, co tady píšu

Píšu to, co tady píšu
a jedním okem
(tak aby neviděla
že se dívám)
pozoruju její ruce
a kolena a lýtka
a kotníky a stehna

Hm, je fakt moc hezká

Výš nedohlédnu
ale tohle mi bohatě stačí

Snad to po mně přečte

Na zídce u Vltavy

V Café NONA

Ptala se tě mladá dívka
co je poezie
Chtěl jsi jí to říct
ale od vedlejšího stolku zaznívalo

já tam mám střelce v ascendentu
já jsem jen vzdušná a oheň, jinak
dzzz, rozumíš? Já si říkám, dělej
něco smysluplnýho pro sebe! No
jasně... mě teďka uhranul ten viš
muzikant. Jak má ty ryby, je voda
jemnej, poddajnej, bzzz, dzzz. No
jasně, bzzz, problém komunikace,
viš jak, né? Je to na tobě. Spojení
a všechno dostaneš. Láska bzzz, no

Jiřímu Dynkovi

Prase

Ty jo! Na Vysehrade
nejaka zenska
venci obrovsky prase!
A bez voditka!

Coze? Co delas venku?
Rikals ze budes vecer doma...

Když došel až tam
chvíli ještě čekal v šatně
jogínky chodily z jógy
beze studu se před ním převlékaly

Doufal, že zase uvidí
tamtu; a viděl

Břícho jako z alabastru
stehna jako z bible
béžové kalhotky s drobnými krajkami

Na meditačním polštáři
pak celou dobu
hledal její klín

Cítil tu vůni

Nosem jí brázdil rýhu
přes zvlhlou látku

Hlasitě vzdychla (skoro zaúpěla)
zavřela oči
a kolena si přitáhla až k bradě

Stíny

— *Nemůžu si pomoci, ale
některý ženský vypadaj
jak šukací mašiny
říká mi kamarád*

— *To teda vypadaj
souhlasím
a potichu se smějeme
Skoro se zajíkáme*

houpou se
lampióny a voní
tma; vracíme se domů
Na červencovém asfaltu leží něčí

žaludek
který právě překračují
komické stíny
dvou starších pánů

Michalu Šandovi

Moucha

Už nikdy nebudu psát básně
řekl a začal:

Být živ znamená
trpět; jest totéž něčeho
dosáhnouti a něčeho ne...

Když vtom do místnosti
vletěla moucha

Ale ona to nebyla moucha
ale překrásná princezna zakletá

Dáte mně najíst, princí?
Zlá macecha mě...

Ale tos jí už stahoval kalhotky

Kde jsme to:
Ach ano, být živ znamená...

Obět

Stárnoucí básník píše na notebooku báseň
a u toho ji pozoruje, kteráž se tak
děsně běsně zmítá na skle
přimáčknuta
žaluzií

Mrká
na ni fasetovým
okem, křídlem blanitým
jí mává šeptaje: „Vydrž, holka.
Díky týhle básni budeš teďka fakt dost slavná.“

Kola bzučela

Kola bzučela
veslo se bořilo do sněhu
dům se zmenšoval, stromy v aleji ubíhaly

Sirné ohně
tavily vzduch

(he he, tvrdne ti bradavka...)
(nesahej na mě...)

Mluvila pomalu
jako by naslouchala
tichému hlasu odněkud zdaleka

Delirium tremens

...TENTO SVĚT, JENŽ ZAČASTÉ
ZDÁ SE BÝTI DÍLEM SPÍŠE
ĎÁBLA NEŽ NAŠEHO
PÁNA BOHA, LEČ
před lidma tě bit nebudu
ale počké, až přindem dom
ty malé zmrde
seřežu tě tak
že si tédeň nesedneš

MADAM

JIŽ DLOUHO
VÁS TU POZORUJI
JIŽ DLOUHO SI NA VÁS
TAJNĚ MYSLÍM VŽDY O POLEDNÍ SEBEHANĚ

DOMNÍVÁTE SE TAKTÉŽ
ŽE VY A JÁ
BYLI BYCHOM
SPOLU ŠŤASTNI?
posune si širák do čela

a upře oči

daleko za obzor A NEŘVI
NEBO TI EŠTĚ PŘIDÁM
myslím, že byli...

Wandě Heinrichové

Klec

— Přijdou holky
který polykají
do pekla?
ptám se

— Vtipálku!
Samozřejmě i ty
co vyplivují
vece

— A jak ven z klece?
ptám se dále

— Ukaž mi tu klec
a já tě z ní vysvobodím
praví

— Tady je, pane
říkám

— Žádná klec není, podívej
dí a chytne se mříží
Náhle ožije:

— A hele, už vozej večeri...

Koblížek

Malá hodná tlustá dívka
veze si výtahem koblížek
z přízemí do prvního patra

Na horním rtu má otisk cukru

O patro výš
pochoduje
s cigaretou
a mobilem
rozezlená
nahá mrcha

Dupe jak vojska
přímo nad mou hlavou
křičíc na milého
Tos posral, ty debile!

Mezitím dívka
dojedla koblíhu
a odemkla dveře

Letní den

A přece se
sílena důvěrou
vzchopila k životu

Ještě trochu malátně
se usmála; opřela záda o zídku

Na posečené stezce
se pohnul stín

Cizinec?
Jejich zraky se zkřížily

Udělej mně to
zakňučela

Bylo jí lehce cítit z úst

Ale jen lehce
skoro to nevadilo

Letní sen

Na zídce u Vltavy
parta teenagerů pije vodku z flašky
a všemu se drsně chechtá
holka v černých punčochách
a černých martenskách
sedí tak
že je jí vidět rozkrok
nedokážu se tam nedívat

O kousek dál
nóbl svatba na Žofíně
blesky fotografů
úsměvy slzavé
rodičové zjihlí
a ženich s nevěstou
jako v nebi tak i na zemi
tančící na Here Comes The Sun

A v cípu nejzazším
tam co je půjčovna šlapacích labutí
s nápisem ZAVŘENO!
leží dva muži bez domova
jeden mě pozoruje jedním okem
druhý mě nevidí už ani tím druhým
neb přebral okeny
a usnul navždy

Vracím se k holce v martenskách
prosím její kluky o prominutí
a odvádím ji navždy do svého života

Když ji za pár let vracím
kluci už tam nejsou

Ondřeji Hanusovi

Poutník nekonečnem

Cítil, že pomalu
pozbývá vědomí

Byl jako stín
jako sen pod hvězdami

Krajina uháněla
nebesa padala

Proud tmy — propast hrůzy
pak oslepující světlo —

Ranní chlad
a lehký větřík

jej vrátily do těla
Poklekl k modlitbě

Částečně depilovaná
hledá vážný vztah

Mocně ji k sobě přitiskl

Mé erbovní zvíře je strom

Slečno
máte krásný anakolut

Slečno
v kolik tady končíte

Slečno
všechno jsem zapomněl
a co jsem nezapomněl
to jsem popletl
a propil

Slečno
mé erbovní zvíře je strom

Slečno
je to už dávno —
ale vrátím se

Kvůli vám se vrátím zpátky
do oslepujícího světla živých

Tichá noc

A ta žena (H.)
s figurou královny
vedla mne po schodech
až dolů do sklepa a ještě níž
a pak zatáhla záclonky a řekla
nejsme v romanetu, jsme ve snu!
a byla tam tajná mučírna, která jí zvyšovala slast
tak
jak si to nikdo neumí představit

A řekla
*jen žádné světlo vanilkové
žádnou skořici ani hřebíček, milánku
nejsme v básničce*

Chtěl jsem se probudit
a probudil jsem se

Moře pleská o bok lodi

Na úpatí

V té legrační změti
snadno přehlédneš
tetanus a hřebík

Z kumpánů
(však víš, to bylo tehdy
jak)
stávají se dědci

Vidíš
někteří dosud veselí
někteří dosud smutní

(jako bych někde
měl tajné znamení
které se ne a ne zahojit)

A s nimi jejich ženy — ty
co by *fákt teda nikdy*

Pták z damašku diamantový les
halucinační strom
někdejší ňadra
někdejší klitoris

Vidíš vysokou horu
a na ní sníh

Na periferii

Nikde nikdo

„Teda no fakt těžký říct
co se tady vlastně stalo..“

Její pára stoupá k nebi
zatímco ti vyká

Mrzne

Přikyvuješ

V Řetězovce

I nastalo hemžení všeliké
Lodstva připlouvala
jiná odplouvala
a šero tálo v těžká skupenství

Hrubci smáli se hrubě
hrdlem přesýpali štěrk
klíny vyrážely prosolené vzdechy

...Stáli jsme pak ještě venku na chodníku
a mlčeli

Malé prsy bez podprsenky
vypadaly pod tričkem
nečekaně dobře

Já si teď ještě dodělávám doktorát, víte?
řekla rozpačitě

Bavlna bradavky zlehounka hladila
pod nábřežím tekla řeka
bez začátku a konce

Chtěl bych s ní splynout

O tom druhém

A náhle ti začala vyprávět
o tom druhém

O prázdném uteru
a zašpiněném ohni
o šklebu rychlejším než jakýkoli úsměv

— Což vážně nevíte, vy ohnisko
že štěstí
je jen jiné jméno povrchnosti?

Z balkónu
přes její vlasy
pozoruješ balóny

Vysoko na nebi
reklamní akce

*...je to jen špička ledovce
shodují se odborníci
na utýrané děti...*

Z vedlejšího okna hraje rádio
po nebi sunou se veselé barvy
kolem boltce drobné hrudky pudru

Pátek

Uprostřed Prahy rostou kopretiny

Řeklas mi včera
takhle
nežertuj
nebo se to stane

Smál jsem se
až ses začala bát
že vykrvácím hrdlem

A ráno jsem plakal
ale tajně
tos už neviděla

Kopretiny, kapradí a tráva

Posvátné písně jsou
od těch všedních
skoro k nerozeznání

Kateřině Rudčenkové

Noční plavba

Odešla pryč —
zpátky ke své chýši

Kávu si sladila surovým cukrem
potichu spouštěla svůj hák do vody

Na obzoru se chvělo město

(Růže opojně voněly
Satan to roztácel „U Tří křížů“
v sousedním okrsku plakalo děcko)

Zpočátku lidi zpěv vzpružoval, ale pak...
Že by smrt mohla přijít tak tiše?

Je to snazší
než tušíš
můj synu

Bolest

V oku exorcisty
zahlédneš úlisnost

Kočka olizuje
rozdupnutou misku

Čekáš na mě
a já nepřijdu

A verše, které měly zářit
stojí za hovno

Lence Lagronové

Průsvitný svět

Na lavičce spí poblitej chlap

Zdá se mu sen, že holub
je městský pták

Že paní v tramvaji je paní v tramvaji
že jeho matka je papírový démon
a jeho otec... papírový dráček
pod propastí nebeské klenby
na mramorových sloupech
na bambusových tyčích
na silonových nitích
na synapsích
na ničem

V tom snu díváš se na sebe
ptačíma očima
té paní

Na protější střeše

Zatímco to píšu
na hliníkovém lemu
větrací šachty
na protější střeše
se usadila straka

Straka často
létá sama

Na rozdíl třeba od holubů
nebo i vrabců

Rád pozoruji ptáky

Mám rád, když něco
nic neznamená

Lesní hry

Dnes jsi viděl
první podběl

Pohladí tě po líci
ruka v gumové rukavici

Tak co, chlapečku

Máš štěstí
žeš potkal právě mě

Podívej

McDonald's

— Když letíš do minulosti
a tam zabiješ sám sebe
tak to je, vole, celkem paradox

— Démon mi svírá hrdlo
dusím se. Ach, bratře
rve mne na kusy
věříš mi...?

— Věřím ti, ó drahý!
Utrpení jest nezměrné
nutno jen vytrvat
a trpět trpělivě

— Du eště na hajzl
a dem do hajzlu, borci

Jitce Hanušové

Chceš zařvat

V tramvaji, v metru, na hajzlu
na ulici, v obchodě
všude mrtvolý

Přijdeš domů:
všichni mrtví

Chceš zařvat
Přestaňte
Nech toho!
ale nemůžeš pohnout rty

Zapomněl jsi
že nejsi?

Bez lítosti

Sedíme v baru či co to je
pajzl hampejz varieté bordel svět
přichází hysterická zpěvačka a zpívá
přichází super vyfiknutý spasitel světa se svým hulibrkem
přichází dosud živý potkan poleptaný tvou voňavkou
přichází pytel mých nejhorších sraček s tváří
dvojnácka Jannuse
přichází údajná „Škvíra mezi dnem a nocí“
skrze niž nepřichází už absolutně nic
přichází Venuše — bez kožichu
bez kundy a taky bez vtipu
přichází kašpar s nápisem
END OF ROUTE.
TURN BACK NOW.
Přichází zrůda a říká zavíráme

Samsára

Prvotní mysl je čistá
nerodí se, neumírá —
co zčeří hladinu
když nefouká vítr?

Nemůžu na to přijít

Včera v noci v našem nebi
náhle jsi umřela
a já dlouho nahlas plakal
a chtěl zemřít
navždy s tebou

Není nic k dosažení
všechno je završeno
a hladinu v bezvětří
zčeří třeba ryba

Nebo zemětřesení

Konec září

Mezi vámi
velká taška

K prasknutí naditá kabelá

Na plechové skříní cedulka
MIMOOBORY + JÁTRA

V kukani sestra
má opálená stehna
koleny ti svírá spánky
do rytmu cvaká si propiskou

Teď vzdychla —
vidíš? Netřeba ani překročit práh...

V parku na Karláku
v tak brzkém ránu
nad hlavou líska
nad lískou deštivé nebe
na mokrém asfaltu oříšky

Ve srostlých listenech
vypadají úplně
jako cokoli
nač zrovna pomyslíš

Brücknerův dům

Je půl páté ráno
od tří bdím
přestože střízliv
je říjen, listopad

Spíš o patro výš
nevíš co já
já nevím co ty
do okna buší noční déšť

Kamile...

Sedí u stolu

Sedí u stolu
čeká na ženu
píše báseň
zabíjí čas

Zabíjí čas
čekáním na ženu
která jak proslýchá se
nikdy nepřišla

Ivanu Wernischovi

Kratochvíle

V čekárně si krátil chvíli
rozpomínáním
na pohlavní orgány

Některé si ještě dokázal
vybavit přesně —
i ten pocit

Čas ubíhal
a nastalo dětství

Pahorek, hráz
a propast bezedná

*

Učitelky si naschvál
neholily nohy

Ledově přísné
s ratanovými rákoskami
a dlouhými slonovinovými špičkami
z kterých před tabulí zasněně kouřily —
vysvětlující *zcela novou látku!*

A jak po nás loupaly očima
pod portrétem mocnáře
který ty jejich župánky
a podvazkové pásy
taky žral

*

Moře pleská o bok lodi
v láhvi dopis
nejistým písmem

Nechceš se mnou chodit?

Víš, já nejsem šťastný

To nevadí

V čekárně na Karlově náměstí

V čekárně velké foto jícnu
jícen vypadá trochu jako vagína
vagína vypadá trochu jako jícen
všechno vypadá trochu jako něco jiného

Proti mně paní, která vypadá
jako svatý Mikuláš se sádrouvou nohou
vytahuje z kabelky mou poslední sbírku
a odhazuje berlu

Zde by báseň mohla skončit
ale nekončí:
dáma odhazuje plnovous
je krásná a začíná deklamovat

Prosinec

Matka nervózně škube psem
který je ještě štěně:
„Nechoď do té kaluže, debile!“

Matka nervózně škube deštníkem
který je ještě pětiletá dcera:
„Seš blbá? Jak to zase držíš!“

Matka nervózně škube pláštěnkou
která je ještě jednoroční syn
„Neser mě už, nebo ti dám facku!“

A vzápětí mu ji dá

Prší

Prší, prší

V parku
na Karlínském náměstí
sedí od rána bezdomovci
chrastí krabicákem, vykřikují zvesela
hárají se, posmrkují, jeden nemá jednu nohu
druhý nemá ani druhou
třetí
(vypadá trochu jako Jaroslav Seifert)
své soudruhy ze srandy pohlavkuje

Sedím tam na slunci s nimi
jen o lavičku dál
možná mě jednou vezmou do party

Kolem chodí dívky
rok od roku mladší
rok od roku nádhernější
stehna a ňadra a ústa a všecko

Rok od roku
přichází jaro později
a zabolí hloub

Náhle se zatáhlo a prší

*Prší, prší, jen se cáká
Vinnetou si honí ptáka
Old Shatterhand ve vaně
líbá prsa Ribaně*

haleká Seifert
a my ostatní se smějeme jak blázni

Andělé nad Prahou

Pohádkový svět

Houká vlak
a poprchává
nad Smíchovem zapadá slunce
podívej, duha!
sebevrah klade
krk na kolejnici

Už brzy bude
o hlavu kratší

Jako v pohádce

Andělé

Kuřecí ráj
se jmenuje to řeznictví
které je hned vedle řeznictví
které se jmenuje Řeznictví u Richarda

v Kuřecím ráji mají tuze krásné maso
též Richard má, paní, tuze krásné maso
a také jeho žena má tuze krásné maso

a někdy si spolu na večeři
dají bílé maso z Kuřecího ráje
a potom Richard své červené maso
zasune do růžového masa své ženy
a tak jsou spolu nevýslovně šťastni
až náhle letí, krouží nad Prahou
jako by oba už měli křídla

Za oknem tiše pluje loď

Za oknem roste bazalka
houká sanitka
a pofukuje vítr

Za oknem
tiše pluje loď

Zavřu oči
a kdesi bouchnou dveře

Něčí žena zaječí Vypadni!
a pak se tomu hrubě směje

Směju se taky
ruku na klice

Rybanaruby

Byl jsem mezi vámi
leč nebyl jsem tam s vámi
abych citoval Magora
který citoval bůhví koho
cítil jsem že

mé srdce už v tom není

Mé srdce nebylo v tom s vámi
a nebylo nikde poblíž ani
mé srdce bylo jinde
a nebylo ani pod sukní té mladé servírky
pod ní byla už jen má šedivá hlava

Mé srdce se na to všechno dívalo
a vidělo dobře

kde už není

Dívalo se na vás
dívalo se na nás
ani ne tak shora
jako spíš zevnitř

Ani ne tak zevnitř
jako spíš odnikud

A Kamila mi říká

víš
že slzy radosti tečou
z vnějších koutků oka
a slzy smutku z vnitřních?

Nevím

Nevím to
protože jediné
nač v životě jsem přišel
co pochopil a čeho dosáhl
je
že nevím nic

Nevím nic
nebo skoro nic
a o slzách jistě vím jen to
co mi o nich
řekl jazyk

Zdeňku Volfovi

Dojem skutečnosti

Úkrokem kdys
dostal jsem se k poezii
nedorozuměním hledal slova

Na Vltavě houká parník
na dlažbu padají kaštany
u vodárny stojí dívka
a s někým telefonuje

Teď se zasmála

Dojem skutečnosti
tiché světlo na konci dne

Dodatek

Většina básní této sbírky vychází knižně poprvé. Výjimku tvoří básně otištěné v těchto publikacích:

„Prosinec“, „Sedí u stolu“ — *Co to je toto? Ivanu Wernischovi k sedmdesátinám*. Druhé město, Brno 2012.

„Prosinec“, „Samsára“, „Letní sen“, „Sedí u stolu“, „V čekárně na Karlově náměstí“, „A Kamila mi říká“ — *Oh! Výbor z básnického díla 1985–2012*. Barrister & Principal, Brno 2012.

„Brücknerův dům“, „Rybanaruby“ — *Ztichlá klika 8. Ztichlá klika*, Praha 2013.

„Letní sen“ — *Nejlepší české básně 2013*. Host, Brno 2013.

U některých básní jsem učinil drobné změny, výraznější proměnou (krácením) prošla báseň „Samsára“. Nyní je textová podoba všech dvaadvaceti básní této sbírky autorsky definitivní.

Motto na straně 9 je citací třetího a čtvrtého verše 71. kapitoly *Tao te ťing* v překladu Berty Krebsové (DharmaGaia, Praha 2003).

Můj dík za nezištnou pomoc s přípravou rukopisu patří několika blízkým lidem, zejména Ondřeji Hanusovi.

M. O., Praha, prosinec 2014

Obsah

Motto (Tao te ťing) 9

Výš nedohlédnu 11

Na zídce u Vltavy

V Café NONA	15
Prase	16
Stíny	18
Moucha	19
Oběť	20
Kola bzučela	21
Delirium tremens	22
Klec	23
Koblížek	24
Letní den	25
Letní sen	26
Poutník nekonečnem	28
Mé erbovní zvíře je strom	29
Tichá noc	30

Moře pleská o bok lodi

Na úpatí	33
Na periferii	34
V Řetězovce	35
O tom druhém	36

Pátek	37	
Noční plavba	38	
Bolest	39	
Průsvitný svět	40	
Na protější střeše	41	
Lesní hry	42	
McDonald's	43	
Chceš zařvat	44	
Bez lítosti	45	
Samsára	46	
Konec září	47	
Brücknerův dům	48	
Sedí u stolu	49	
Kratochvíle	50	
V čekárně na Karlově náměstí	52	
Prosinec	53	
Prší, prší	54	

Andělé nad Prahou

Pohádkový svět	59	
Andělé	60	
Za oknem tiše pluje loď	61	
Rybanaruby	62	
A Kamila mi říká	63	
Dojem skutečnosti	64	

<i>Dodatek</i>	67	

Mé erbovní MILAN OHNISKO zvíře je strom

Vydalo nakladatelství Druhé město — Martin Reiner
Pod Červenou skálou 7, 639 00 Brno
roku 2015 jako svou 118. publikaci
Odpovědný redaktor Miloš Voráč
Koláž Michal Wernisch
Obálka a grafická úprava Bedřich Vémola
Fotografie autora Tomáš Bečička
Sazba z písma Tabac G2 studio@vemola.cz
Tisk Reprocentrum Blansko
Vydání první
72 stran

www.druhemesto.cz

*Kniha vychází s finanční podporou Ministerstva kultury ČR
a Nadace Český literární fond.*